

СОВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 13
(7574)
ЧАЦВЕР
3
ЛЮТАГА
1944 г.

Цана 20 кап.

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Генералу арміі ГОВАРАВУ

Войскі ЛЕНІНГРАДСКАГА фронту, развіваючы паспяховае наступленне, фарсіравалі раку ЛУГА і сёння, 1 лютага, у выніку ўмелага абыходнага маневра, авалодалі горадам і чыгуначнай станцыяй КІНГІСЕП—важным апорным пунктам абароны немцаў на Нарвскім напрамку.

У баях за авалоданне горадам КІНГІСЕП вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта ФЕДЗЮНІНСКАГА, генерал-маёра АЛФЕРАВА, генерал-маёра ФАДЗЕЕВА, генерал-маёра АЛІЕВА, палкоўніка ПАТАПАВА, палкоўніка НІКАНОРАВА, артылерысты генерал-маёра артылеры ЧАРНЯУСНАГА, танкісты падпалкоўніка КАВАЛЕУСКАГА, лётчыкі генерал-лейтэнанта авіяцыі САМОХІНА і сапёры генерал-маёра інжынерных войскі МАР'ІНА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях, прадставіць да прысваення назвы «КІНГІСЕПСКІХ» і да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 1 лютага, у 21 гадзіну сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе нашым доблесным войскам, якія авалодалі горадам КІНГІСЕП,—дванаццаціцю артылерыйскімі залпамі са ста дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБВЯШЧАЮ ПАДЗЯКУ ўсім кіруючым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за вызваленне горада КІНГІСЕП.

Вечная слава героям, якія загінулі ў барацьбе за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

1 лютага 1944 года.

АД СОВЕЦКАГА ІНФОРМБЮРО Аператыўная зводка за 31 студзеня

На працягу 31 студзеня на паўночны захад і на захад ад горада Воласавы нашы войскі працягвалі развіваць наступленне і з баямі занялі больш 60 населеных пунктаў, у тым ліку Дубня, Пасёлка, Пейпія, Малае Страмленне, Заазёр'е, Васанара, Большая і Малая Расія, Манастыркі, Ундава, Мація, Мунава, Крынава, Кікерыцы, Керстава, Кілі, Малі, Заполле, Аляксееўна, Цікопісь, Кукава, Бальшы і Малы Луцк, Бальшое Кленна, Нядобліцы, Выпалава, Іванаўснае, Юрні і чыгуначныя станцыі Кіхтолна, Керстава, Кленна. Нашы войскі шчыльна падыйшлі да горада Кінгісеп і завязалі баі на ўсходніх горадах.

На паўднёвы захад і на поўдзень ад Сіверскі нашы войскі з баямі прасоўваліся наперад і авалодалі населенымі пунктамі Дамашова, Максімаўна, Слупіна, Мышніна, Рэдніна, Ганькова, Пеляшы, Язвішча, Гасцяціна, Бальшы Сабскі, Загор'е, Лікоўскае, Ліпа, Мазана Горна, Васіна Ніва, Рамдзествена, Большава, Зайцава, Тозарава, Малая Дзівенна, пасёлка Дзівенскі, Остраў, Заазёр'е і чыгуначнай станцыяй Дзівенскае. Раней акружаныя нямецкія гарнізоны ў населеных пунктах Рамдзествена, Остраў знішчаны нашымі войскамі. У раздзё пунктах нашы войскі фарсіравалі раку Луга.

На паўднёвы захад і на поўдзень ад Любань нашы войскі, перамагаючы інжынерныя загароды праціўніка на лясных дарогах, з баямі прасоўваліся наперад і занялі некалькі населеных пунктаў.

На захад і на паўднёвы захад ад Ноўгарада нашы войскі працягвалі весці наступальныя баі, у ходзе якіх занялі больш 40 населеных пунктаў і сярод іх Машковы Паланы, Рэчна, Карастыні, Трэнькава, Савіны Паланы, Мячына, Панроўна, Смыч, Радавежы, Любіна Поле, Малы Валачок, Зарэчча, Вяжышчы, Людзяціна, Назовіцы, Турская Горна.

На паўночны захад і на захад ад Новаасанольнікі нашы войскі, перамагаючы супраціўленне праціўніка, занялі некалькі населеных пунктаў.

На працягу 30 студзеня нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 98 нямецкіх танкаў. У наветраных баях і агнём знішчаны артылерыі збіты 44 самалёты праціўніка.

Аператыўная зводка за 1 лютага

Войскі Ленінградскага фронту, зламаўшы супраціўленне праціўніка, 1 лютага авалодалі горадам Кінгісеп і, працягваючы развіваць наступленне на поўнач і на поўдзень ад Кінгісеп, з баямі занялі больш 50 населеных пунктаў, у тым ліку Старае Гарнолава, Нова-Гарнолава, Калгомя, Рэпіна, Залесе, Руч'і, Дубкі, Слабодна 1-я і 2-я, Касіслава, Ніжнія Лушыцы, Пяскі, Верхнія Лушыцы, Палучча, Куравіцы, Арлы, Кейкіна, Дальняя Палая, Маннаўна, Гарэлава, Лажылава, Замошша, Старополле, Хаціла, Валава, Парэчча, Усадзішча, Глазава Горна, Осьміна, Лугаўскае і чыгуначныя

станцыі Валгавіцы, Касколава, Летнія, Туганы.

На паўднёвы захад і на поўдзень ад горада Любань нашы войскі, перамагаючы інжынерныя загароды праціўніка на мясцовых дарогах, з баямі прасоўваліся наперад і занялі населеныя пункты Пасёлка, Навінна, Глубочка, Апраксін Бор, Чарвінская Лука, Чарвіно, Крапіўна, Круцік, Крыеіна, Альхоўскія чыгуначную станцыю Навінна.

На захад ад Ноўгарада нашы войскі працягвалі весці наступальныя баі, у ходзе якіх занялі больш 30 населеных пунктаў, у тым ліку Белья, Халамцы, Почап, Хлупіна, Кастронь,

Вельяшава Гара, Жылі, Курына, Гарошына (4 км. на поўнач ад Бацецкая), Княж'я Гара, Рэчна, Бор, Малыя Тарошавічы, Ліхарава Горка, Новае Сяло, Лунец, Югасціцы, Бальшое Конезер'е, Цецярэвіна, Пярэціня, Высокае.

На захад ад Новаасанольнікі нашы войскі вялі наступальныя баі і занялі некалькі населеных пунктаў.

На працягу 31 студзеня нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 74 нямецкія танкі. У наветраных баях і агнём знішчаны артылерыі збіты 19 самалётаў праціўніка.

Чырвоная Армія паспяхова гоніць нямецка-фашысцкіх захопнікаў на захад. Самаадданай працай на аднаўленню народнай гаспадаркі ў вызваленых раёнах, новымі ўдарамі слаўных партызан на варожых тылах дапаможам Чырвонай Арміі наблізіць дзень нашай канчатковай перамогі!

Х Сесія Вярхоўнага Савета СССР 1-га склікання

Інфармацыйнае паведамленне

аб паседжаннях Савета Нацыянальнасцей і Савета Саюза 31 студзеня 1944 года

31 студзеня ў 11 гадзін дня, у зале паседжанняў Вярхоўнага Савета СССР, у Крэмі, адбылося трэцяе паседжанне Савета Нацыянальнасцей.

Старшынства—Намеснік Старшынні Савета Нацыянальнасцей дэпутат Асланава Ч. А.

У парадку дня — спрэчкі па дакладу аб Дзяржаўным бюджэце СССР на 1944 год і выкананні Дзяржаўнага бюджэта за 1940, 1941 і 1942 год.

У спрэчках выступілі: дэпутат Дмашы М. І. (Грузінская ССР), дэпутат Ібрагімаў М. (Азербайджанская ССР), дэпутат Былінскі І. С. (Беларуская ССР), Народны Камісар рыбнай прамысловасці СССР тав. Ішкоў А. А., дэпутат Нары-Ніяў Т. Н. (Узбекская ССР), дэпутат Масленнікава Н. А. (Курская обл.), дэпутат Джалілаў Р. А. (Таджыкская ССР), Народны Камісар лясной прамысловасці СССР тав. Салтыкоў М. І., дэпутат Прытыцкі С. О. (Беларуская ССР), дэпутат Расцягаева Ф. А. (Удмурцкая АССР), Старшыня Камітэта па справах вышэйшай

школы пры СНК СССР тав. Кафтанай С. В.

* * *

У 6 гадзін вечара адбылося трэцяе паседжанне Савета Саюза.

Старшынства—Намеснік Старшынні Савета Саюза дэпутат Лысенка Т. Д.

У парадку дня—спрэчкі па дакладу аб Дзяржаўным бюджэце СССР на 1944 год і выкананні Дзяржаўнага бюджэта за 1940, 1941 і 1942 год.

У спрэчках выступілі: дэпутат Кулатаў Т. (Кіргіская ССР), дэпутат Пацёмнін В. П. (РСФСР), дэпутат Зімянкоў І. Ф. (Сталінградская обл.), дэпутат Сахарова К. Ф. (Іванаўская обл.), Народны Камісар тэкстыльнай прамысловасці СССР тав. Анімаў І. Н., дэпутат Ваганай С. А. (Башкірская АССР), дэпутат Чмутны Н. І. (Тульская обл.), Народны Камісар прамысловасці будаўнічых матэрыялаў СССР тав. Соснін Л. А., дэпутат Цюляеў П. Ф. (Краснадарскі край), дэпутат Сердзюк З. Т. (Кіеўская обл.), дэпутат Кіпарэнна І. П. (Растоўская обл.).

Інфармацыйнае паведамленне

аб паседжаннях Савета Нацыянальнасцей і Савета Саюза 1 лютага 1944 г.

Першага лютага ў зале паседжанняў Вярхоўнага Савета СССР, у Крэмі, у 11 гадзін дня адбылося чацвёртае паседжанне Савета Нацыянальнасцей і ў 2 гадзіны дня — чацвёртае паседжанне Савета Саюза.

На паседжаннях Савета Нацыянальнасцей старшынства старшынні Савета Нацыянальнасцей дэпутат Швернік Н. М., на паседжаннях Савета Саюза—старшыня Савета Саюза дэпутат Андрэеў А. А.

На паседжаннях Палат былі заслушаны заключныя словы па першаму пытанню парадку дня:

дакладчыка — Народнага Камісара Фінансаў СССР тав. Зверева А. Г. і дакладчыкаў бюджэтных камісій Савета Нацыянальнасцей і Савета Саюза—дэпутатаў Хаклова І. С. і Ніналаевай К. І.

Совет Нацыянальнасцей і Совет Саюза аднагалосна зацверджаюць Дзяржаўны бюджэт СССР на 1944 год. Па артыкулах, а затым і ў нэлым аднагалосна зацверджаецца «Закон аб Дзяржаўным бюджэце Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік на 1944 год».

ГАДАВІНА РАЗГРОМУ НЕМЦАЎ ПАД СТАЛІНГРАДАМ

Увесь савецкі народ адзначае гадавіну разгрому немцаў пад Сталінградам. За праішоўшы год зроблена многае. Уся краіна ўдзельнічае ў хутэйшым аднаўленні горада, які носіць імя Сталіна. Эшалон за эшалонам абеталяваем, матэрыяламі шлюць бранкія рэспублікі ў Сталінград. З усіх куткоў Совецкага Саюза сюды едуць людзі розных кваліфікацый. Ужо творчых планаў.

адноўлена частка прадпрыемстваў, якія даюць прадукцыю фронту, уведзена ў строй жыллёвыя карпусы.

З вялікім уздымам працоўныя горада-героя сустракаюць першую гадавіну разгрому немцаў пад Сталінградам. З вялікім поспехам праходзіць снаборніцтва за дзятэрміновае выкананне выдзі творчых планаў.

X Сесія Вярхоўнага Савета СССР 1-га склікання

Інфармацыйнае паведамленне аб сумесным паседжанні Савета Саюза і Савета Нацыянальнасцей 1 лютага 1944 года

1-га лютага, у сем гадзін вечара, у зале паседжання Вярхоўнага Савета СССР, у Крэmlі, адбылося сумеснае паседжанне Савета Саюза і Савета Нацыянальнасцей.

З'яўленне ў ложах Старшыні Савета Народных Камісараў СССР таварыша Сталіна І. В., членаў Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР і членаў Урада Саюза ССР прысутныя сустракаюць бурнай, доўга неспіхаючай авацыяй.

За сталом старшыні: Старшыня Савета Саюза тав. Андрэў А. А., Старшыня Савета Нацыянальнасцей тав. Швернін Н. М. і іх намеснікі тт. Лысенка Т. Д., Юсупаў У., Асланава Ч. А., Кулагін М. В.

Старшыняўства—Старшыня Савета Саюза дэпутат Андрэў А. А.

У парадку дня—пытанне аб пераўтварэнні Народнага Камісарыята Абароны і Народнага Камісарыята Замежных спраў з агульнасаюзных у саюзна-республіканскія Народныя Камісарыяты.

З дакладам па гэтым пытанню выступіў сустрэты бурнай авацыяй Намеснік Старшыні Савета Народных Камісараў СССР таварыш Малагаў В. М.

Даклад тав. Малагава В. М. пераходзіць у асабістае працяглае ангажыраванне, якія пераходзілі ў авацыю, якія выражалі адарэны ўнесеным Саветам Народных Камісараў СССР на разгляданне сесіі законапраектаў і ўнёсенага ў тым, што прапануемыя вылікі дзяржаўнага пераўтварэнні будуць саўвядучымі далейшаму ўмацаванню нашай вылікай дзяржавы.

Па скапчэнні даклада тав. Малагава В. М. адкрыліся спрэчкі. У спрэчках выступілі дэпутаты: Палецкіс Ю. І. (Літоўская ССР), Багіраў М. Д. (Азербайджанская ССР), Лаціс В. Т. (Латвійская ССР), Панамарэнка П. К. (Беларуская ССР), Багамалец А. А. (Украінская ССР), Варэс І. Я. (Эстонская ССР), Грэхуха М. С. (Украінская ССР), Пранонен П. С. (Карэла-Фінская ССР).

З прычыны адсутнасці супрацьпачаткаў тав. Малагаў ад заключнага слова адмовіўся.

Вярхоўны Совет СССР раздольным галасаваннем па Палатах аднагалосна зацвердзіў «Закон аб стварэнні вайсковых фарміраванняў саюзных рэспублік і аб пераўтварэнні ў сувязі з гэ-

тым Народнага Камісарыята Абароны з агульнасаюзнага ў саюзна-республіканскі Народны Камісарыят» і «Закон аб прадастаўленні саюзным рэспублікам паўнамоцтваў у галіне знешніх зносін і аб пераўтварэнні ў сувязі з гэтым Народнага Камісарыята Замежных спраў з агульнасаюзнага ў саюзна-республіканскі Народны Камісарыят».

Пасля прыняцця гэтых законаў слова для прапановы па 3-му пункту парадку дня—аб Першым Намесніку Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР — прадастаўляецца Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР тав. Калініну М. І.

Тав. Калінін уносіць прапанову выбраць Першым Намеснікам Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР таварыша Н. М. Шворніка.

Вярхоўны Совет сумесным галасаваннем абодвух палат аднагалосна выбірае Першым Намеснікам Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР тав. Шверніка Міхаіла Міхаілавіча.

На гэтым закрылася X сесія Вярхоўнага Савета СССР.

3 ПАВЕДАМЛЕННЯ

Спецыяльнай Камісіі па ўстанаўленню і расследванню абставін расстрэлу нямецка-фашысцкімі захопнікамі ў Катынскім лесе ваенна-палонных польскіх афіцэраў

Пастановай Надзвычайнай Дзяржаўнай Камісіі па ўстанаўленню і расследванню злычынстваў нямецка-фашысцкіх захопнікаў і іх саўдзельнікаў была створана Спецыяльная Камісія па ўстанаўленню і расследванню абставін расстрэлу нямецка-фашысцкімі захопнікамі ў Катынскім лесе (ля Смаленска) ваенна-палонных польскіх афіцэраў.

У склад Камісіі ўвайшлі: член Надзвычайнай Дзяржаўнай Камісіі акадэмік Н. Н. Бурдэнка (старшыня Камісіі), член Надзвычайнай Дзяржаўнай Камісіі акадэмік Аляксей Талстой, член Надзвычайнай Дзяржаўнай Камісіі Мітрапаліт Нікалай, старшыня Усеславянскага Камітэта генерал-лейтэнант Гундараў А. С., старшыня Выканкома Саюза таварыстваў Чырвонага Крыжа і Чырвонага Паўмесяца Калесніцаў С. А., Народны Камісар асветы РСФСР акадэмік Пацёмкін В. П., начальнік Галоўнага Ваенна-Санітарнага Упраўлення Чырвонай Арміі генерал-палкоўнік Смірноў Е. І., старшыня Смаленскага аблвыканкома Мельнікаў Р. Е.

Спецыяльная Камісія правярае і ўстанавіла па месцы, што на 15-м кілометры ад гор. Смаленска па Віцебскаму шасе ў раёне Катынскага лесу, які называецца «Козі Горы», у 200-х метрах ад шасе на паўднёвы захад у напрамку да Дняпра, знаходзяцца магілы, у якіх загінулі ваеннапалонныя палкі, расстрэляныя нямецкімі акупантамі.

Па распараджэнню Спецыяльнай Камісіі і ў прысутнасці ўсіх членаў Спецыяльнай Камісіі і судова-медыцынскіх экспертаў магілы былі ўскрыты. У магілах выяўлена вялікая колькасць трупаў у польскім ваенным абмундзіраванні. Агульная колькасць трупаў па падліку судова-медыцынскіх экспертаў дасягае 11.000.

Адначасова з ускрыццём магіл і даследаваннем трупаў, Спецыяльная Камісія зрабіла апытанне шматлікіх сведак з мясцовага пасяльчства, паказаннямі якіх дакладна ўстанаўліваюцца час і абставіны злычынстваў, зробленых нямецкімі акупантамі.

З усіх матэрыялаў, якія знаходзяцца ў распараджэнні Спецыяльнай Камісіі, а імяна — паказанняў звыш 100 апытаных ёў сведак, даных судова-медыцынскай экспертызы, документаў і рэчавых доказаў, узятых з магіл Катынскага лесу, з неабержнай яскравасцю бачны шэраг вывады:

1. Ваеннапалонныя палкі, якія знаходзіліся ў трох лагерах на захад ад Смаленска і запятыя на дарожна-будаўнічых работах да пачатку вайны, заставаліся там і пасля ўтаржэння нямецкіх акупантаў у Смаленск да верасня 1941 г. уключна;

2. У Катынскім лесе восенню 1941 г. рабіліся нямецкімі акупанцыйнымі ўладамі масавыя расстрэлы польскіх ваеннапалонных з вышэйнаказаных лагераў;

3. Масавыя расстрэлы польскіх ваеннапалонных у Катынскім лесе рабіла нямецкая

раенная ўстанова, якая хавалася пад умоўнай назвай «штаб 537 будаўнічага батальёна», на чале якога стаялі обер-лейтэнант Арнес і яго супрацоўнікі — обер-лейтэнант Рэкст, лейтэнант Хот;

4. У сувязі з пагоршаннем для Германіі агульнай ваенна-палітычнай абстаноўкі да пачатку 1943 г. нямецкія акупацыйныя ўлады ў правакацыйных мэтах прадпрынялі рад мер да таго, каб прынісаць свае ўлашчаныя злычынствы органам савецкай улады ў разліку пасварыць рускіх з палкамі;

5. У гэтых мэтах: а) нямецка-фашысцкія захопнікі, шляхам угавораў, спроб подкупу, пагроз і варварскіх катаванняў, намагаліся знайсці «сведка» з ліку савецкіх грамадзян, ад якіх дамагаліся хлуслівых паказанняў аб тым, што ваеннапалонныя палкі нібыта былі расстрэляныя органамі савецкай улады вясной 1940 г.;

б) нямецкія акупацыйныя ўлады вясной 1943 г. звылі з інных месц трупы расстрэляных імі ваеннапалонных палкаў і складалі іх у разрытыя магілы Катынскага лесу з разлікам захаваць сляды сваіх уласных злычынстваў і павялічыць лік «ахвир большэвiцкіх зверстваў» у Катынскім лесе;

в) рыхтуючыся да сваёй правакацыі, нямецкія акупацыйныя ўлады для работ па разрыццю магіл у Катынскім лесе, узяццю адтуль выкрываючых іх документаў і рэчавых доказаў выкарысталі да 500 рускіх ваеннапалонных, якія па выкананні гэтай работы былі немцамі расстрэляны;

6. Данымі судова-медыцынскай экспертызы з несумненнасцю ўстанаўліваюцца:

а) час расстрэлу—восень 1941 г.;

б) прымяненне нямецкімі катамі пры расстрэле польскіх ваеннапалонных таго-ж спосабу пісталетнага выстрэлу ў патыліцу, які прымяняўся імі пры масавых забойствах савецкіх грамадзян у інных гарадах, у прыватнасці, у Орле, Варонежы, Краснадары і ў тым-жа Смаленску.

7. Вывады з паказанняў сведак і судова-медыцынскай экспертызы аб расстрэле немцамі ваеннапалонных палкаў восенню 1941 г. поўнасцю пацверджваюцца рэчавымі доказамі і документамі, узятымі з катынскіх магіл;

8. Расстрэльваючы польскіх ваеннапалонных у Катынскім лесе, нямецка-фашысцкія захопнікі паслядоўна ажыццяўлялі сваю палітыку фізічнага знішчэння славянскіх народаў.

* * *

Паведамленне Спецыяльнай Камісіі па ўстанаўленню і расследванню абставін расстрэлу нямецка-фашысцкімі захопнікамі ў Катынскім лесе ваеннапалонных польскіх афіцэраў падпісалі старшыня і ўсе члены Спецыяльнай Камісіі.

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР

Аб узнагароджанні ордэнамі і медалямі партызан, арганізатараў партызанскага руху, работнікаў навукі і культуры Беларускай ССР

(Працяг. Пачатак гл. у нумарах за 8, 14, 29 студзеня і 1 лютага 1944 года)

Медаллю „За адвагу“

1. Аксяновіча Канстанціна Юліянавіча.
2. Быкава Леаніда Канстанцінавіча.
3. Жараву Екацярыну Васільеўну.
4. Кандраценка Міхаіла Антонавіча.
5. Кукушкіна Івана Александравіча.
6. Мягкова Пятра Міхаілавіча.
7. Пагарэльскага Льва Владзіміравіча.
8. Стралкоўскага Андрэя Емельянавіча.

Медаллю „За баявыя заслугі“

1. Бутакова Прохара Афанас'евіча.
2. Дудзікава Генадзія Арцёмавіча.
3. Ергулевіч Надзежду Кірылаўну.
4. Кміта Івана Арцёмавіча.
5. Кукушкіна Паўла Александравіча.
6. Лушык Надзежду Іванаўну.
7. Маскалёва Нікалая Фёдаравіча.
8. Нікіціна Івана Захаравіча.
9. Падалячына Сцяпана Міхаілавіча.

Медаллю „За трудовое отличие“

1. Апенак Марыю Сямёнаўну.
2. Бумажкову Марыю Трафімаўну.
3. Буклей Елену Якаўлеўну.
4. Ванчука Івана Адамавіча.
5. Герчык Грыгорыя Пятровіча.
6. Гаварэў Івана Грыгоравіча.
7. Гарбачэўскага Віктара Васільевіча.
8. Далдчыка Фёдара Александравіча.
9. Дзегцярова Рамана Іванавіча.

10. Дзмітрыеву Антаніну Маркаўну.
11. Жыгмунт Владзіміра Міхаілавіча.
12. Іванова Ефіма Якаўлевіча.
13. Іванова Паўла Іванавіча.
14. Кадушкіна Івана Аляксандравіча.
15. Казакова Сяргея Еўдакімавіча.
16. Каркліта Валенціна Карлавіча.
17. Кацава Льва Маісеевіча.
18. Кістанова Барыса Іосіфавіча.
19. Кітноўскага Всевалада Аляксеевіча.
20. Клімянкова Віктара Сіланцевіча.
21. Кароль Ілью Нікалаевіча.
22. Красільчык Фаню Лейбаўну.
23. Красных Васілія Дзмітрыевіча.
24. Кульбацкага Владзіміра Іосіфавіча.
25. Лагушкіна Цярэнція Ісаевіча.
26. Леонцёву Марыю Леонцёўну.
27. Луцэвіч Владзіславу Францаўну.
28. Новік Пелагею Фёдараўну.
29. Осадчага Сяргея Паўлавіча.
30. Пашуна Сямёна Сцяпанавіча.
31. Перапялоўскага Канстанціна Нікалаевіча.
32. Пакроўскага Івана Фёдаравіча.
33. Рашкевіча Фёдара Васільевіча.
34. Рыман Рыву Хаімаўну.
35. Сірогу Барыса Еўдакімавіча.
36. Сокалава Георгія Фёдаравіча.
37. Чэркаса Усціна Владзіміравіча.
38. Шалянкова Івана Цімафеевіча.
39. Ясюнас Марыю Вікенцёўну.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР

М. КАЛІНІН.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР

А. ГОРКІН.

Масква, Крэmlь.
1 студзеня 1944 года.

Да гадавіны разгрому немцаў пад Сталінградам

СТАЛІНГРАДСКАЯ ЭПАПЕЯ

2 лютага 1943 года закончылася адна з найвялікшых бітваў гісторыі—бітва за Сталінград. Аваляючы Сталінград і яшчэ камандаванне надавала літарнае значэнне. На плане рымскага генеральнага штаба немца-фашысцкія арміі павінны былі заняць Сталінград, адысці Маскву з усходу, адрэць цэнтральную частку краіны ад Волжскага і ўральскага плаца, а затым ударыць па стале Савецкага Саюза, разраць Чырвоную Армію і закончыць вайну ў сваю карысць. аб адцягнуць нашы сілы з галоўнага напрамку, пемцы аднагова пачалі наступленне на ўдзень, імкнучыся захапіць акі і нашы нафтавыя багачыі.

У бітве ля сцен Сталінграда, нікім чынам, вырашаўся лёс наэй Радзімы. Пемцы кінулі паўты горад велізарную колькасць зьмой сілы і тэхнікі—36 адрыхных кадравых дывізій. Не лічычыся са стратамі, яны імкнуліся дабіцца перамогі ва што-бам пі стала.

* * *

Бітве на берагах Волгі паянчалася наступленне немцаў а Варонежскім напрамку, дзе ны спрабавалі выйсці ў тыл аскве самым кароткім шляхам. адарнеўшы тут няўдачы, ваожыя войскі пачалі прасоўанне па Сталінград і да канца іпеня цаною велізарных страт ацяснілі часткі Чырвонай Арміі. аміж звільнай Дона і Волгай ізгарнулася жорсткае сражэнне, якое было ўцягнута звыш ільёна чалавек. На асобных вапах яго адначасова прымянася больш 2.000 танкаў, каля 1.000 самалётаў і звыш 20.000 армат.

Адзак усе намаганні гітлераўкіх орд разбіліся аб непакісную стойкасць нашых войск. баронцы Сталінграда, выконваючы загад Радзімы, загад равадзіра: «Ші кроку назад!»—ераціна змагаліся на вузкай аласе прыволжскай зямлі, муж-

на адстаялі кожную вуліцу, кожны дом. Сваім бяспрыкладным супраціўленнем часткі Чырвонай Арміі абяскровілі варажыя полчышчы.

Тым часам Вярхоўнае Галоўнакамандаванне Чырвонай Арміі пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна рыхтавала вялікую аперацыю з мэтай разгрому нямецкіх войск, якія прарваліся да Сталінграда. 19 лістапада 1942 года нашы часткі перайшлі ў рашучае наступленне. Магутнымі ўдарамі з раёна Сярэдняга Дона і з раёна азёр, што на поўдзень ад Сталінграда, яны разграмілі супроцьстаячыя нямецка-румынскія часткі і да 23 лістапада замкнулі кальцо вакол варажой групіроўкі. Дзве нямецкія арміі—6-я і 4-я танкавыя—22 адборныя дывізіі агульнай колькасцю ў 330.000 чалавек з шматлікай тэхнікай былі акружаны нашымі войскамі.

Адчайныя спробы нямецкага камандвання вызваліць свае арміі пацярпелі поўны првал.

10 студзеня 1943 г. Чырвоная Армія пачала генеральнае наступленне, якое прывяло да знішчэння і запалення акружанай групіроўкі праціўніка. Ні адзін гітлеравец не вышаў з жалезнага кальца савецкіх войск. 2-га лютага 1943 г. ваенныя дзеянні па ліквідацыі арміі генерал-фельдмаршала Паўлюса закончыліся поўнай перамогай савецкіх войск. У палон узята 24 генералы, каля 2.500 афіцэраў і звыш 91.000 германскіх і румынскіх салдат, захоплены велізарныя трафейі.

Сталінградскае сражэнне з'явілася паваротным пунктам у вайне. Пасля гістарычнай перамогі, атрыманай на берагах Волгі, Чырвоная Армія перайшла ў наступленне на шырокім фронце, адваявала ў акупантаў Паўночны Каўказ і Кубань, панесла ім рад цяжкіх паражэнняў у раёне Сярэдняга Дона і Варонежа, ліквідавала варажыя плацдармы на Цэнтральным фронце

(Рэжэ—Гжацк—Вязьма) і ў раёне Дзямянска, прарвала блакаду Ленінграда. На палях Сталінграда быў капчаткова пахаваны міф аб «непераможнасці» нямецка-фашысцкай арміі.

За праішоўшы год савецкія войскі пад кіраўніцтвам вялікага Маршала нашай Радзімы таварыша Сталіна прайшлі велізарны шлях. Чырвоная Армія громіць цяпер ворага за Дняпром, на правабярэжнай Украіне і ў Беларусі. Яна поўнацю вызваліла Ленінград ад варажой блакады і ад варварскіх артылерыйскіх абстрэлаў праціўніка. Савецкія войскі ідуць наперад, ламаючы супраціўленне ворага, наносячы яму ўдар за ўдарам.

Дзеянні нашых войск ля Сталінграда, праведзеныя пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна, па сваёму замыслу і выкананню з'яўляюцца буйнейшым укладам у ваенную навуку. Гэта класічны ўзор сучаснай наступальнай аперацыі, вышэйшае дасягненне ваеннай навукі.

Разгром і знішчэнне нямецкай групіроўкі—гэта таржаство сталінскай стратэгіі.

Вынік барацьбы за савецкую дзяржыню на Волзе зрабіў вялікае ўражанне ва ўсім свеце. Сталінградская перамога ўнесла разгубленасць у лагер ворагаў. Яна ўзмацніла сімнатый да Чырвонай Арміі, выклікала захапленне ўсяго перадавога чалавецтва гераізмам савецкага народа.

Чырвоная Армія гоніць зараз ворага ўсё далей і далей на захад, знішчаючы яго жывую сілу і тэхніку, вызваляючы родную савецкую зямлю ад гітлераўскіх захоўнікаў.

Вялікая бітва за Сталінград, якая паклала пачатак карэннаму пералому ў ходзе вайны, пазаўсёды застаецца ў памяці народа. Сталінград—гэта злучычы сімвал гераізма і стойкасці ў барацьбе з ворагам за чэсць і свабоду Радзімы, сімвал надыходзячай перамогі над фашызмам.

Палкоўнік С. ВАРАБ'ЕУ

У ЧЫГУНАЧНІКАЎ БЕЛАРУСКАЙ ДАРОГІ

Усё пярэй разгортваецца сацыялістычнае снаборніцтва сярод чыгуначнікаў Беларускай. Снаборнічае калектыў з калектывам, змена са зменай, цэх з цэхам, брыгада з брыгадай. Уся ўвага накіравана па хутчэйшае аднаўленне разбуранай чыгуначнай гаспадаркі, мабілізацыю ўнутраных рэсурсаў, на дакладны і хуткі рух паяздоў да ліній фронту.

Свае абавязальствы чыгуначнікі выконваюць з чэсцю. Яны самааддана працуюць, працяўляючы творчую ініцыятыву па аднаўленню разбураных вытворчых аб'ектаў.

Рабочыя і служачыя паравознага дэпо Унеча (начальнік тав. Неецярэнка) датармінова аднавілі і абсталявалі цэх цёплай прамыўкі, электрастанцыю, інструментальную, выпусцілі з прамыўкі 23 паравозы з добрай якасцю рамонту.

Вагоннікі дэпо Гомель поўнацю аднавілі будынкі электрасілавого, кровельнага, бляннага, механічнага, інструментальнага цэхаў. Працуе кузня па 4 горны. З лому сабралі і пусцілі ў эксплуатацыю трактар ХТЗ і

рухавік, які круціць дыскавую пілу.

Машыністы казоны паравозаў асобнага рэзерва НКПЗ тт. Ліпчанка і Іваноў працуюць без браку, ездзяць па любых сумесіх вугалю, прымяняюць лунітскія металы працы, самі рамантуюць паравоз, не дапускаюць затрымкі паяздоў, водзяць іх дакладна па графіку. Аўтамеханік дэпо Гомель тав. Дарожкін сваімі сіламі сабраў трактар і рухавік, слесар мантажнай брыгады тав. Вагдановіч асабіста з трафейнай маёмасці сабраў рухавік і пусціў у работу дыскавую пілу.

Слесары-паравознікі дэпо таварышы Кулакоў, Жарносенка і Карлюк, выкарыстоўваючы мясцовыя рэсурсы, датармінова правялі ўсе мантажныя работы, аднавілі паравое атапленне ў сесіны цёплай прамыўкі.

У рады ўдзельнікаў снаборніцтва становяцца ўсё новыя і новыя людзі. Выконваючы ўзятыя абавязальствы, уся сваю энергію, сілы і ініцыятыву яны накіроўваюць па данамогу Радзіме і Чырвонай Арміі для хутчэйшага разгрому ворага.

І. САВІЦКАЯ.

СВАІМІ СІЛАМІ

Камісар партызанскага атрада тав. Стрыкаў быў прызначаны дырэктарам нашай МТС. Не чакаючы загадаў, у МТС пачалі збірацца людзі—трактарысты, брыгадзіры, токары. Яны заходзілі да дырэктара, віталіся і сыталі, куды пакласці запасныя часткі, інструменты, якія яны хавалі ў час нямецкай акупацыі і цяпер прынеслі ў МТС. Былі тут і магнето, і карбюратары, і падшыпнікі.

Токар Алейнікаў адкапаў свой такарны варштат, які 26 месяцаў ляжаў у зямлі.

Высокі патрыятычны ўчынак токара Алейнікава не адзіны ў МТС. Хутка быў адкапаны з зямлі другі такарны варштат. Перад акупацыяй немцамі нашага раёна ўсе дэфіцытныя часткі і каштоўныя інструменты, якія не паспелі вывезці, разціліся па руках рабочых. Яны

былі захапаны ці закапаны ў зямлю.

Усё гэта рабочыя знясі ў МТС. Над рамонтную майстэрню хутка было прыстасавана памешканне, і работа закіпела.

За кароткі час мы адрамантавалі два трактары, 6 задніх мастоў да трактара ХТЗ, сеялку, культиватар, малатарню. Аднавілі лазню і многія іншыя памешканні. З пачатку студзеня пры МТС пачаліся заняткі на курсах трактарыстаў, на якіх павучаецца 42 дзятчынны і 10 юнакоў.

Савецкая дзяржава да веснавой сяўбы завозіць у нашу МТС многа трактараў. Апрача таго, рабочы калектыў МТС абавязуеся адрамантаваць 12 трафейных трактараў і прывесці інвентар у поўны парадак.

М. ШЫДЛОУСКІ, старшы механік Буданашалёўскай МТС.

Рыхтую коней да сяўбы

Мне 70 год. З маленства займаюся земляробствам. Калгасе некалькі год працаваў конюхам. Любіў сваю работу, вырошчваў добрых коней.

У вёску ўварваліся немцы. Гэтыя супастаўцы, як галодныя ваўкі, націнуліся на наша дабро, забралі наша багацце, абрабавалі нас дачыста, бабылімі зрабілі.

І вось мы дачакаліся сваёй роднай Чырвонай Арміі. З вялікай радасцю мы ўзяліся за аднаўленне гаспадаркі. Траўленне нашага калгаса даручыла мне дачыста 11 коней. Пад каюшні мы прыстасавалі гумно. Я абтынкаваў яго, вахенцы зрабіў. У першыя ж дні змайстраваў станкі, кармушкі. Поўны парадак, зна-

чыцца, навёў. Ліхтара не было—свой прынёс, і вядро, і бочку прывёз на каюшню.

Кармлю коней па-гаспадарску, свечасова паю і чышчу. Да пачатку працы калгаснікі коні ў мяне накормлены і напоены. Кармы беражом, сочым, каб коні не падбівалі іх пад ногі.

Якіх коней прыводзяць калгаснікі з працы? Я лічу так, што і вознік павінен клапаціцца за каця. Калі калгаснік у дарозе не будзе сачыць за канём, дык праца конюха пойдзе марна.

А яшчэ конюхам у нашым калгасе працуе Сцепаніда Міхайлаўна Ёўціхевіч. Ну, я і прапанаваў ёй снаборнічаць. Хто лепшых коней на вясну выведзе? Яна згадзілася. Сцепаніда Міхайлаўна,

хоць і першы год даглядае, але любіць коней, рупіцца. У яе два сыны, Рыгор і Аляксей, у Чырвонай Арміі, дык яна і стараецца, каб дапамагчы ім немца біць.

Хутка надыйдзе вясна, пачнецца сяўба. Будуць коні гладкія—добра пасеем. Вось чаму мы так старанна даглядаем коней. А перад сяўбай паставім іх на адпачынак.

Мы са Сцепанідай Міхайлаўнай далі слова праўленню калгаса: вывесці коней да сяўбы не ніжэй сярэдняй укармленасці. І гэтак слова стрымаем.

Р. Какашыцкі,

конюх калгаса імені Куйбышэва, Клімавіцкага раёна.

Дзеючая армія (Віцебскі напрамак). Аўтаматчыні, гвардзейцы падраздзялення, якім камандуе капітан Д. Ф. Белашанка, займаюць пасялёны пункт.

Баявыя справы беларускіх партызан

За пяць дзён партызаны бригады тав. В. якая дзейнічае на Палессі, пусцілі пад адкос 7 воінскіх эшалонаў праціўніка. Пры гэтым разбіты 3 паравозы, 22 вагоны з жывой сілай і 25 вагонаў з баявой тэхнікай, боепрыпасамі і ваянным снаражэннем.

На шасейных дарогах партызаны падарвалі і знішчылі з засад 3 аўтамашыны з жывой сілай і адну з боепрыпасамі. Забіта 58 і паранена 72 нямецкіх салдат і афіцэры.

Ружэйна - кулямётным агнём абстраляна 11 воінскіх эшалонаў. Пашкоджаны 11 паравозаў, забіта 112 і паранена 108 гітлераўцаў.

* * *

Партызаны бригады Імені Молатава, дзе камандзірам тав. Г., за 15 дзён пусцілі пад адкос 11 воінскіх эшалонаў. Пры кру-

шэннях разбіты 17 паравозаў, 33 вагоны, 39 платформаў з 59 аўтамашынамі. Забіта 112 і паранена 40 нямецкіх салдат. Партызаны падарвалі 746 чыгуначных рэек.

* * *

Брыгада тав. Р., якая дзейнічае ў Віцебскай абласці, за месяц знішчыла 5 танкаў, 3 бронемашыны, 37 аўтамашын, 37 матацыклаў, 39 вагонаў, 8 чыгуначных мастоў, вакзал, дэпо і маслазавод. Партызанамі забіта 1.561 і паранена 250 гітлераўцаў. Захоплены трафей: 2 радыёстанцыі, 4 гарматы, 60 мінамётаў, 32 кулямёты, 296 вінтовак і 19 аўтаматаў, 45.000 патронаў, 732 снарады, 60 вельсінедаў і каля 700 камплектаў абмундзіравання.

Другі атрад віцебскіх партызан пусціў пад адкос некалькі воінскіх эшалонаў праціўніка на чыгуны Полацк—Маладзечна.

Пры крушэннях разбіта 6 паравозаў, 14 платформаў з танкамі і абсталяваннем, 7 цыстэрнаў з гаручым і 21 вагон з іншымі ваяннымі грузамі. За 24 баявыя дні партызаны ўзарвалі і спалілі 55 варажых аўтамашын, якія ішлі на фронт з боепрыпасамі і жывой сілай.

* * *

Партызанскі атрад, які дзейнічае ў Баранавіцкай абласці, на працягу месяца пусціў пад адкос 12 нямецкіх воінскіх эшалонаў. У выніку крушэнняў разбіта і пашкоджана 10 паравозаў, 9 вагонаў з салдатамі, 4 платформы з танкамі, 7 вагонаў з боепрыпасамі і некалькі дзсяткаў вагонаў з ваяннымі грузамі. Партызаны гэтага-ж атрада падарвалі на мінах 37 груза-вых аўтамашын і спалілі два склады з ваянным маёмасцю праціўніка.

У ПЕРШЫХ РАДАХ

Настала доўгачаканая хвіліна. У родную вёску Сымона Церахава ўступілі часці Чыронай Арміі. У той-жа дзень Церахаў прышоў да камандзіра часці:

— Хачу быць воінам,— заявіў ён. — У мяне з немцамі асобныя рахункі—я хачу адпомсціць за злачынствы, якія яны ўчынілі ў нашай вёсцы.

Церахава прызначылі ў сапёрнае падраздзяленне. За кароткі час ён навучыўся бяспшум-

на ўстаўляць міны, поўзаць па пластуцы, разміраваць варажыя міныя палі, стаў сапраўдным сапёрам.

Аднойчы немцы прасачыліся ў наш тыл і спрабавалі захапіць радыёстанцыю. З групай байцоў Церахаў кінуўся наперад і перарэзаў дарогу гітлераўцам. Агнём з аўтаматаў і гранатамі нашы воіны пачалі з Церахамым часткаю знішчылі, а часткаю рассялі зарваўшыся фашыстаў.

За мужнасць і доблесць, праўдзеныя ў гэтым баю, Сымон Церахаў узнагароджаны медаллю «За адвагу».

Адважны сын беларускага народа Сымон Церахаў ідзе ў першых радах вызваліцеляў сваёй роднай зямлі—Беларусі. Ён зводзіць з нямецкімі акупантамі свой асабісты рахунак помсты.

(Наш нар.)
БЕЛАРУСКИ ФРОНТ.

За ранейшую славу роднага завода

Нямецка-фашысцкія акупанты па-варварску разбурылі лепшыя будынкі гэтага вялікага прадпрыемства. Яшчэ за месяц да свайго бегства яны метадычна, па раней складзенаму плану пачалі ўзрываць і паліць цэхі.

У час свайго гаспадарання немцы рабілі спробы наладзіць работу прадпрыемства. Яны прывезлі ўстарэлае абсталяванне, прыгналі да трох тысяч ваянна-налонных і расначалі некаторыя работы. Але колькі фашысцкіх бандыты ні намагаліся—нічога не вышла. Людзі сабатавалі, не жадалі працаваць на немцаў.

З першых дзён вызвалення ад нямецкай акупацыі савецкія людзі горача ўзяліся за аднаўленне завода, залечванне цяжкіх ран свайго роднага прадпрыемства. У першую чаргу ідзе аднаўленне электрастанцыі завода. Поўнаасцю ўжо адрамантаваны і сабраны паравыя кацёл, які немцы не паспелі вывезці ў Германію. Хутка яшчэ тры катлы будуць уведзены ў строй. Адначасова рамантуецца жыллёвы дом, заканчваецца будаўніцтва заводскай сталовай.

На заводзе (начальнік т. Гузераў) ствараюцца ўсе ўмовы для нармальнай работы. Адначасова з аднаўленнем вытворчых памышканняў прыступлена да наладжвання работы культурна-бытавых устаноў. Адкрыты хлебны ларок, пачалі працаваць цырульня, абутковая майстэрня.

Для рабочых, якія жывуць далёка ад завода, пабудаваны інтэрнат.

Рабочыя і інжынерна-тэхнічныя работнікі змагаюцца за дзятэрміновае заканчэнне першай чаргі будаўніцтва.

На ўчастках тт. Ёлкіна, Савіцкага і Хахлова праца ідзе хуткімі тэмпамі. Рабочыя не лічацца з часам і з цяжкасцямі. Стары кадравыя рабочы 65-гадовы Пракоф'еў на другі-ж дзень пасля вызвалення горада ад нямецкіх акупантаў прышоў на завод і заявіў аб сваім жаданні данамагчы хутчэй адна-

віць роднае прадпрыемства. Зараз тав. Пракоф'еў навучае маладых будаўнікоў цэглавай кладцы, а сам працуе на адным з адказных участкаў—абмураўны катла.

Будаўнікі шырока скарыстоўваюць адыходы жалеза і дрэва, якія знаходзяць на месцы.

Паспяховае наступленне Чырвонай Арміі выклікае сярод рабочага калектыва Н-скага завода магутны працоўны ўздым, натхненне іх на хутэйшае аднаўленне прадпрыемства.

В. Чумакоў

Аднаўленне вадаправода ў Мозыры. На здымку (злева направа): Вадаправодчыкі тт. Сузьно М. Д. і Свінецкі Р. В. за працай на збору абсталявання вадаправода, узарванага немцамі пры адегушэнні.
Фото Л. Папковіча.

МІЖНАРОДНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ

Водгукі ў ЗША і Англіі на баявыя поспехі войск Ленінградскага фронту

Герайчнае наступленне часцей Чырвонай Арміі на Ленінградскім фронце шырока каментыруецца амерыканскімі і англійскімі газетамі і радыё.

«Нашы рускія саюзнікі,—гаворыцца ў перадачы радыё Сан-Францыска, — атрымалі новую перамогу... Гітлераўцы адкінуты ад Ленінграда і мнства гармат, з якіх яны абстрэльвалі гэты горад, захоплены рускімі».

— Блакада з Ленінграда знята,—гаворыцца ў адной з лонданскіх радыёперадач. — Варажжае калыцо, якое спіскала Ленінград і перашкаджала яму дыхаць на працягу двух год, разарвана. 324 гарматы 24-ма артылерыйскімі залпамі віталі доб-

лесных салдат, маракоў і ленінградскіх рабочых. Гэта быў самот у часць перамогі.

Лонданскае радыё напамінае, што ў лістападзе 1941 года Гітлер хваліва заявіў, што ніхто не зможа вызваліць Ленінград ад блакады і што калі хто-небудзь зробіць такую спробу, горад будзе ўзяты германскімі войскамі штурмам. Гітлер заявіў, што падзенне акружанага Ленінграда непазбежна. Аднак гаворыцца ў лонданскай радыёперадачы, Гітлер памыліўся сваіх меркаваннях адносна горада, які названы імем Леніна зусім так, як праваліліся яго разлікі ў адносінах горада, яносіць імя Сталіна.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ ў ІТАЛІІ

ЛОНДАН, 31 студзеня. (ТАСС). Як афіцыйна наведана, на асноўным фронце амерыканскай 5-й арміі адбываліся цяжкія баі. Учора саюзнікі захапілі некалькі вышніх на прадмостным умацаванні ля ракі Рапідо. У радзе сектараў было ажыццёўлена не-

каторае прасоўванне. Прадмостнае ўмацаванне ў Анцыо паступова пашыраецца. Прыбываюць свежыя войскі і снаражэнне.

Вялікія злучэнні цяжкіх бамбардыроўшчыкаў зрабілі палёт на варажыя аэрадромы ў Паўночна-Усходняй Італіі.

Дзеянні авіяцыі саюзнікаў

ЛОНДАН, 1 лютага. (ТАСС). Афіцыйна наведана, што пяцкі амерыканскія бамбардыроўшчыкі «Ліберайтар», якія суправалжліся знішчальнікамі «Сандэрбоат», у дзень 31 студзеня атакавалі ваенныя аб'екты ў раёне Па-дэ-Кале. Знішчальнікі праціўніка не аказалі супраціўлення.

29 і 30 студзеня амерыканскія цяжкія бамбардыроўшчыкі скінулі на германскія ваенныя аб'екты звыш 3.900 тон бомбаў. У аперацыях, якія мелі месца

30 студзеня, удзельнічала агульнай складанасці 1.700 самалётаў. Амерыканцы страцілі 29 і 30 студзеня 54 бамбардыроўшчыкі і 21 знішчальнік. павятрапных баёх было знішчана 225 варажых самалётаў.

Англійскае міністэрства інфармацыі наведана, што палёт у Берлін, зроблены ў ноч на 3 студзеня, быў трэцяй атакай на германскую сталіцу за чатыры дні. У часе трох апошніх палётаў на Берлін было скінута звыш 5.000 тон бомбаў.

Налёт на Берлін

ЛОНДАН, 2 лютага. (ТАСС). Як наведана міністэрства авіяцыі, у ноч на 2 лютага самалёты «Маскіто» зрабілі палёт на Берлін і на рад аб'ектаў Заходняй Германіі.

У студзені на Берлін было скінута, у агульнай складанасці, 9.300 тон бомбаў.

* * *

ЛОНДАН, 2 лютага. (ТАСС). Як перадае агенства Рэйтэр,

учора ўдзень самалёты англійскай берагавой авіяцыі «Бофайгэр» зрабілі нечаканы палёт і варажыя судны наблізу ўзбярэжжа Нарвегіі. Патоплены адна цяжка ўзброены мінны тральчык і падпалена адно гапдрвае судно сярэдніх памераў. Адзін непрыяцельскі канвойны карабль пашкоджаны гарматным агнём.

Разбуранні ў Франкфурце

СТАКГОЛЬМ, 2 лютага. (ТАСС). Шведскі друк наведана, што па атрыманых вестках германскі горад Франкфурт-на-Майне, які некалькі разоў падвяргаўся ўзмоцненым бамбардыроўкам авіяцыі саюзнікаў, амаль

поўнаасцю разбураны. У старацэнтры горада не засталася аднаго ўпадзёўшага дома. Жыццё ў горадзе замёрла. Паліцыя зрабіла сапраўднае паляванне з рабочымі, якія спрабуюць уцячы з Франкфурта.

Гітлераўская газета ўстрыжана „падрыўной работай у Германіі“

СТАКГОЛЬМ, 1 лютага. (ТАСС). Штутгарцкая нямецка-фашысцкая газета ў артыкуле, прысвечаным ваяннаму становішчу ў Германіі, выказвае вострую заклапочанасць за становішча германскага тыла. Па прызнанню газеты, у Германіі вядзецца «цёмная падрыўная работа, якую можна назваць публічнай вайной».

Прызнаючы, такім чынам, распаўсюджанне ў Германіі на-

вер'я ў перамогу, газета з трывогай адзначае, што носьбіты падобных настрояў «знаходзяць сваю аўдыторыю». Гэта аўдыторыя настолькі шырокая, што, прызнае гітлераўская газета, «можна было-б, напэўна, заклічыць, што нямецкі народ згубіў пачуццё рэальнасці».

Газета заклікае немцаў «захоўваць вытрымку».

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.